OSOBNÍ

Zemřel Ing. Antonín Kovařík, CSc.

Dne 27. července 2012 zemřel na následky těžkého zranění po dopravní nehodě emeritní ředitel Výzkumné a vývojové základny cukrovarnického průmyslu Ing. Antonín Kovařík, CSc., ve věku 89 let.

Narodil se v Týništi nad Orlicí a tam v letech 1929–1933 navštěvoval obecnou školu. Studia na reálném gymnáziu v Hradci Králové ukončil maturitou v roce 1941. Během války vykonával různá dělnická povolání, v letech 1942–1943 byl totálně nasazen v Německu. Vysokoškolská studia absolvoval v letech 1945–1948 na VŠCHT v Praze. Po ukončení zkrácené vojenské služby nastoupil do cukrovaru a rafinerie cukru v Dobrovici.

V cukrovaru začínal podle tehdejšího služebního pořádku jako chemik, postupně se stal provozním technikem, energetikem a hlavním inženýrem. Po vzniku podniku Pojizerské cukrovary zastával v letech 1957–1959 funkci technického náměstka. Potom přešel jako ředitel do cukrovaru Čejetičky, který řídil do roku 1961.

Pro své vynikající praktické i teoretické znalosti byl pak povolán na tehdejší Sdružení cukrovarů v Praze, kde řídil technický odbor. V roce 1969 přešel do Výzkumného ústavu cukrovarnického v Praze – Modřanech jako vedoucí odboru technického rozvoje. V roce 1972 se stal ředitelem ústavu.

Během této doby úspěšně absolvoval na VŠCHT Praha externí vědeckou aspiranturu na téma „Technologická a ekonomická zhodnocení moderních epuračních metod a používaných zařízení“. Vědecká hodnost CSc. v oboru technických věd mu byla udělena v roce 1972.

V roce 1979 vznikla nová organizace Výzkumná a vývojová základna cukrovarnického průmyslu (VVZ CP) sloučením stávajícího VÚC, cukrovaru Modřany, části Výzkumného ústavu potravinářské a chladicí techniky v Praze na Smíchově a vývojových dílen v Praze – Velké Chuchli. Úkolem nové organizace bylo kromě tradičního technologického výzkumu zajistit i vývoj a výrobu nových strojů a zařízení. Ing. Antonín Kovařík, CSc., byl od počátku pověřen jejím řízením. Ředitelem VVZ CP zůstal až do roku 1989, kdy odešel do důchodu.

Ve funkci ředitele VVZ CP se mu dostalo možnosti plně uplatnit své velké zkušenosti a prosazovat orientaci výzkumu na potřeby praxe. Provoz cukrovarů dokonale znal, často je navštěvoval a vždy se tam cítil „jako doma“. Pod jeho vedením byla vyřešena řada úkolů, které významným způsobem přispěly ke zvýšení technické úrovně cukrovarnického průmyslu. Do výroby bylo zavedeno mnoho inovovaných výrobků, které rozšířily dodavatelský sortiment cukrovarů pro potravinářský průmysl i spotřebitele. Během deseti let VVZ CP vyvinula řadu zařízení, zajistila jejich opakovanou výrobu i hromadnou aplikaci. To značně pomohlo snížit technické zaostávání českých cukrovarů způsobené chybějícími dodávkami strojírenských výrobců domácích i zahraničních. Jen jako malý příklad lze zmínit: automatizované kalolisy, linky na kostkový cukr, biologické čistírny odpadních vod. Proto bez nadsázky platí, že technický pokrok v cukrovarnickém průmyslu měl Ing. Antonín Kovařík, CSc., jako své životní poslání.

Kromě řídicí činnosti předával dále své odborné znalosti. Podstatná část je soustředěna ve výzkumných zprávách. V Listech cukrovarnických publikoval přes 20 článků. Podílel se na Jednotných výrobních předpisech pro cukrovary a vedl kolektiv autorů knihy Závady při výrobě cukru.

Působil také v řadě mezinárodních i československých institucí a společností. Řadu let pracoval jako člen Mezinárodního institutu pro řepařský výzkum (IIRB) se sídlem v Bruselu. Byl předsedou národního komitétu Mezinárodní komise pro jednotné metody analytiky cukru (ICUMSA). Byl členem vědeckých rad několika výzkumných pracovišť a členem odboru potravinářské technologie a techniky ČSAZV. Řadu let (1973–1991) řídil redakční radu a vedl redakci Listů cukrovarnických, členem redakční rady pak byl až do konce svého života.

Ing. Antonín Kovařík, CSc., nepřerušil kontakt s cukrovarníky ani po svém odchodu „na odpočinek“. Během reorganizace a posléze privatizace cukrovarnického průmyslu bez váhání rozdával své vynikající znalosti oboru a neocenitelné zkušenosti mladším kolegům. Po vzniku společnosti Cukrspol Praha-Modřany, a. s., působil několik let jako konzultant generálního ředitele.

V soukromí bylo jeho koníčkem výtvarné umění a krásné knihy, byl dlouholetým členem Spolku českých bibliofilů.

Nakonec – přesto v prvé řadě – vzpomeňme na něho, my, kdo jsme ho znali, jako na člověka. Byl to přísný šéf, dovedl zvýšit hlas. To ale skončilo se zaklapnutím dveří ředitelny. V době kdy nás vedl, byl motorem, který nás hnal dopředu. Do konce svého života pak pro nás byl zdrojem optimismu. Nikdy na něj nezapomeneme.

Karel Duffek